

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1

telefon: 257 085 111
fax: 224 318 155
e-mail: epodatelna@mkcr.cz

Váš dopis značky

Naše značka
MK-S 5983/2009

Vyřizuje/linka
Dvořáková Jana Ing. /431

V Praze dne
27.11.2009

Věc: Podnět k prohlášení židovského hřbitova v Praze 8 - Libni - vyhodnocení podnětu

Ministerstvo kultury obdrženo Váš podnět k prohlášení židovského hřbitova v Praze 8 – Libni. Na žádost Ministerstva kultury zaslal Národní památkový ústav, ústřední pracoviště odborné stanovisko k podnětu, v dopise ze dne 18. 11. 2009, č. j. NPÚ-302/8546/2009, z něhož uvádíme:

„Židovský hřbitov v Libni byl založený pravděpodobně v 16. století. Byl situován na zhruba trojúhelníkovém území mezi ulicemi Vojenovou, Zenklovou a Libeňským mostem. Většina kamenných náhrobků pocházela z 18. a 19. století. Nejhodnotnější byly náhrobky barokní a klasicistní. Pohřbívat se zde přestalo v roce 1892, kdy byl založen nový hřbitov, v lokalitě stejného katastrálního území, v ulici Davídkově. Výše uvedený starý židovský hřbitov byl situován na svahu a jeho východní část byla starší, západní novější. Ve druhé polovině 19. století došlo k prvním zmenšení plochy hřbitova v jeho jižním cípu, a to z důvodu výstavby Libeňského nádraží v jeho bezprostředním sousedství. Při vykopání 43 ks hrobů byly nalezeny ještě další a starší nálezy historických macév. Ke druhému zmenšení hřbitova došlo v letech 1925 — 1928 při stavbě Libeňského mostu. Již v této době neměl hřbitov obřadní síň ani márnici, původně situovanou v severní části hřbitova. V 50. letech 20. století byly vznášeny časté požadavky na zrušení židovského hřbitova. Nový územní plán již se hřbitovem nepočítal. Na místě hřbitova se předpokládala výstavba velkého olympijského areálu, později úprava předměstí Libně. Ze strany vlastníka, Státního židovského muzea v Praze, byl učiněn pokus o jeho záchranu. Odborní pracovníci muzea definovali hřbitov jako hřbitov patřící mezi nejzajímavější hřbitovy vesnického typu. Pokud by k tomu nebylo možno dospět, požadovali pořídit úplnou fotodokumentaci všech náhrobků a historicky nejvzácnější náhrobky převézt na bezpečné místo. V únoru 1965 Židovská náboženská obec dala souhlas ke zrušení hřbitova za podmínky, že hroby budou zasypany a neporušeny zůstanou na svém místě. Zásyp hřbitova se uskutečnil v polovině května 1965. V současné době je plocha hřbitova zasypana a zatravněna. Západní část hřbitova a svažité násyp jsou porostlé náletovou vegetací. Vlastníkem uvedených parcel je Židovská obec v Praze, která na průzkum a následně na rekonstrukci historických nahrobků nemá finanční prostředky.

V současné podobě není možné hovořit o hřbitově, který je pohledově uplatněn. Nic nenasvědčuje tomu, že by na uvedených parcelách bylo území pietního charakteru. Jedinou připomínkou je dochovaná část ohradní hřbitovní zdi.

Samotný zápis do seznamu kulturních památek je možno učinit jenom za předpokladu přesného popisu jednotlivých náhrobků s podrobným popisem terénu i souvisejících architektonických prvků. O zápisu do Ústředního seznamu nemovitých kulturních památek by mohlo být uvažováno jenom v případě, že by došlo k odstranění násypů nad náhrobky. Z hlediska židovského ritu by bylo nezbytné, aby všechny náhrobky byly na místech svého původního a nezměněného hrobového místa. Pokud by v budoucnosti došlo k odstranění nánosů zeminy nad náhrobky židovského hřbitova v Libni, bylo by nezbytné zabývat se kvalitou zpracované dokumentace a přesným dohledáním nejcenějších kamenných náhrobků, přemístěných v době nesmyslných devastačních počínů v 2. polovině 20. století.

Z výše uvedených důvodů nedoporučujeme současnou úpravu území s porostem částečně regulované náletové vegetace na parcelách č. 3634 a 3635 v katastru Libeň prohlásit za kulturní památku.“

Po seznámení se skutečným stavem věci Ministerstvo kultury podnět vyhodnotilo, konstatovalo, že v současné době je hřbitov zcela nepřístupný a není možné ho zdokumentovat. Ve shodě se stanoviskem NPÚ dospělo k závěru, že řízení o prohlášení hřbitova nebude zahajovat.

Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

V opise: vl.

Ministerstvo kultury
odbor památkové péče
Maltézské náměstí 1
118 01 Praha 1 - Malá Strana
IČO: 00023671 ③